

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากระบี่ เป็นวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวิธีการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาประชากรและกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ จำนวน 2,437 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างของครูผู้สอนโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970 : 608) จากครูทั้งหมด 2,437 คน จะได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 335 คน และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาภาวะผู้นำเหนือภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ แบบสอบถามมี 1 ฉบับ แบ่งเป็น 2 ตอน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการศึกษาเรื่องกระบวนการภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย กระบวนการภาวะผู้นำเหนือผู้นำ 1) การทำให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง 2) การแสดงเป็นแบบฉบับให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง 3) การกระตุ้นให้บุคลากรตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง 4) การสร้างรูปแบบความคิดในทางบวก 5) การอำนวยความสะดวกให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยให้รางวัลและการตำหนิ

ทางสร้างสรรค์ 6) การสนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยการสร้างคณะทำงาน 7) การอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรมของผู้นำตนเอง

ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบเกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถาม ตามแบบของ Likert กำหนดค่าน้ำหนัก ดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับในระดับมาก
- ระดับ 3 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับในระดับปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับในระดับน้อย
- ระดับ 1 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับในระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือในการรวบรวมงานวิจัย

ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ศึกษาค้นคว้าวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาภาวะผู้นำเหนือภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 7 ด้าน คือ 1)การทำให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง 2) การแสดงเป็นแบบฉบับให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง 3) การกระตุ้นให้บุคลากรตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง 4) การสร้างรูปแบบความคิดในทางบวก 5)การอำนวยความสะดวกให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยให้รางวัลและการตำหนิทางสร้างสรรค์ 6) การสนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยการสร้างคณะทำงาน 7) การอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรมของผู้นำตนเอง เพื่อนำมาเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย

2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับของ Likert โดยสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของงานวิจัยเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเพื่อนำมาวิเคราะห์

3. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวลผล เพื่อกำหนดโครงสร้าง ขอบเขตและเนื้อหาของแบบสอบถามโดยขอคำแนะนำจากกรรมการควบคุมภาคินพนธ์

4. ดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามโครงสร้างขอบเขตของเนื้อหาและวิธีการสร้างแบบสอบถาม

5. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาตรวจสอบโครงสร้างคำถาม การใช้ภาษา และความครอบคลุมในเนื้อหาสาระแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น หลังจากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย

5.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย การศึกษาระดับปริญญาโทด้านภาษาไทยหรือผู้มีผลงานทางด้านวิชาการ

5.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัยหรือวัดประเมินผล การศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป

5.3 ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา การศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปโดยให้คำแนะนำตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามโดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Index of

Item-Objective Congruence : IOC) พร้อมทั้งตรวจความถูกต้องของการใช้ภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม โดยผู้เชี่ยวชาญประเมินด้วยคะแนน 3 ระดับ คือ 1 = สอดคล้อง, 0 = แน่ใจ, -1 = ไม่สอดคล้อง ข้อคำถามที่ดีควรมีค่า IOC ใกล้ 1 ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 ควรมีการปรับปรุงแก้ไข

6. คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป และปรับปรุงข้อคำถามที่คัดเลือกไว้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้มีความเที่ยงตรงของเนื้อหาสมบูรณ์ยิ่งขึ้นจากนั้นนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระพิจารณาให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงตรวจสอบและแก้ไขครั้งสุดท้าย

7. นำเสนอแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงครั้งสุดท้ายไปทดลอง (Try Out) ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการทำการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบัก กำหนดค่าความเชื่อมั่น 0.80 ขึ้นไป ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.94

8. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว มาปรับปรุงอีกครั้งหนึ่งแล้วนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ ไปใช้ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้การวิจัยในครั้งนี้บรรลุตามวัตถุประสงค์ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยและขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ถึงผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลในการวิจัย
2. ผู้วิจัยนำหนังสือราชการดังกล่าวพร้อมเครื่องมือในการวิจัยส่งมอบให้โรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่และรับคืนด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ มีขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจสอบจำนวนและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนทุกฉบับ

2. แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ (Percentage)

3. แบบสอบถามตอนที่ 2 ระดับภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ใช้วิธีบันทึกคะแนนตามเกณฑ์น้ำหนักคะแนน

4. วิเคราะห์ระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา โดยการคำนวณค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในภาพรวมรายด้านและรายข้อ โดยกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาแปล ความหมายของค่าเฉลี่ย เป็นตัวชี้วัดตามแนวคิดของ จำเริญ ไพบุญย์เบ็ญจะ (2550) แล้วแปลความหมาย ตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ใน ระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ใน ระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ใน ระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ใน ระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ใน ระดับมากที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ร้อยละ (Percentage)

1.2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

1.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.)

2. สถิติในการทดสอบสมมติฐาน

เปรียบเทียบการศึกษาภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ใช้สถิติ t-test